

Arş. Gör. Oğuz ERSÖZ

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi

Hukuk Fakültesi Özel Hukuk Bölümü

**TÜRK HUKUKUNDA
ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMA**

onikilevha

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	V
TEŞEKKÜR.....	VII
İÇİNDEKİLER	IX
KISALTMALAR.....	XIX
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMA DAVASINA

GENEL BAKIŞ

I. ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMA DAVASININ HUKUKİ ÇERÇEVESİ VE CEZA HUKUKU BOYUTUYLA ZİNA.....	3
A. ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMA DAVASININ HUKUKİ ÇERÇEVESİ.....	3
1. Boşanma Kurumuna Genel Bakış	3
2. Davanın Konusu	9
3. Hukuki Niteliği.....	14
4. Özellikleri.....	18
a. Mutlak Boşanma Sebebi Olması.....	18
b. Özel Boşanma Sebebi Olması.....	20

c. Kusura Dayanan Boşanma Sebebi Olması	23
5. Türk Medeni Kanunu'nda Düzenlenme Biçimi ve Mehaz İsviçre Hukukunda Durum.....	25
B. ZİNANIN CEZA HUKUKU BOYUTU VE TARİHİ SÜRECİ.....	28
II. SADAKAT YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE ZİNA KAVRAMI.....	32
A. SADAKAT YÜKÜMLÜLÜĞÜ	32
1. Sadakat Kavramı.....	32
2. Sadakat Yükümlülüğünün Tanımı ve Düzenlemesi	32
3. Sadakat Yükümlülüğünün Amacı ve Hukuki Niteliği.....	35
4. Sadakat Yükümlüğünün Kapsamı.....	36
B. ZİNA KAVRAMI.....	39
1. Sözlük Anlamı.....	39
2. Hukuki Anlamı.....	39
III. ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMANIN TARİHİ GELİŞİMİ	40
A. ESKİ UYGARLIKLarda ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMA	41
1. Eski Çin Hukukunda.....	41
2. Eski Türk Hukukunda.....	41
3. Eski Yunan Hukukunda.....	42
4. Roma Hukukunda.....	43
5. Katolik Hukukunda	44
6. İslam Hukukunda.....	45
B. GÜNÜMÜZ HUKUK SİSTEMLERİ YÖNÜNDEN ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMA.....	46
1. İsviçre Hukukunda	46
2. Alman Hukukunda	47
3. İngiliz Hukukunda.....	48
4. Fransız Hukukunda	49

İKİNCİ BÖLÜM
ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMA DAVASININ
DİĞER BOŞANMA SEBEPLERİYLE
İLİŞKİSİ, KOŞULLARI VE DAVA
HAKKININ ORTADAN KALKMASI

I.	ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMA DAVASININ DİĞER BAZI BOŞANMA SEBEPLERİ İLE İLİŞKİSİ	51
A.	EVLİLİK BİRLİĞİNİN TEMELİNDEN SARSILMASI İLE İLİŞKİSİ.....	51
1.	Münhasıran Zina Sebebine Dayanarak Boşanma Davası Açılması	53
2.	Münhasıran Evlilik Birliğinin Temelinden Sarsılmasına Dayanılarak Boşanma Davası Açılmazı	54
3.	Her İki Sebeple Dava Açılmazı.....	56
B.	ANLAŞMALI BOŞANMA DAVASI İLE İLİŞKİSİ	60
C.	TERK SEBEBİYLE BOŞANMA DAVASI İLE İLİŞKİSİ	62
II.	ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMA DAVASININ KOŞULLARI VE DAVA HAKKININ ORTADAN KALKMASI	66
A.	ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMA DAVASININ KOŞULLARI ..	66
1.	Evlilik Birliğinin Varlığı.....	66
2.	Başka Cinsten Kimseyle Cinsel İlişkide Bulunma	71
a.	Zina Sayılan Cinsel Davranışlar	73
(1)	Normal İlişkiler.....	73
(2)	Teşebbüüs Aşamasında Kalan Cinsel İlişkiler	73
(3)	Toplu İlişkiler	74
b.	Zina Sayılmayan Cinsel Davranışlar	75
(1)	Normal Yolla Gerçekleşmeyen Cinsel İlişkiler.....	75
(2)	Aynı Cinsle Cinsel İlişki	76
(3)	Ölü İle Cinsel İlişki	78
(4)	Hayvanlar İle Cinsel İlişki.....	79
(5)	Eşyalar İle Cinsel Temas.....	79
(6)	Yapay Döllenme	80

(7) Âşıkane ve Güven Sarsıcı Hareketler.....	81
3. Zinanın Evlilik Birliği Devam Ederken Gerçekleşmiş Olması.....	82
4. Zina Eden Eşin Kusurlu Olması	82
5. Zina Fiilinin Bir Kez Yapılmasının Yeterli Olması.....	85
6. Diğer Eşin Dava Açımiş Olması.....	86
B. ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMA DAVASINDA DAVA HAKKININ ORTADAN KALKMASI.....	90
1. Zina Eden Eşin Affedilmesi.....	90
a. Af Kavramı ve Hukuki Niteliği.....	90
b. Affin Koşulları	93
c. Affin Şekli.....	94
2. Sürelerin Geçmiş Olması.....	98
a. Sürelerin Hukuki Niteliği.....	100
b. Kısa (Nispi) Süre	101
c. Uzun (Mutlak) Süre	103
3. Zinaya Muvafakat.....	104
a. Genel Kural.....	104
b. İstisnai Olarak	106
4. Boşanma Davasından Feragat Edilmesi.....	107
a. Feragat Kavramı.....	107
b. Davadan Feragatin Hükmü.....	108

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ZİNANIN İSPATI VE ZİNA SEBEBİYLE
BOŞANMA DAVASINDA USUL

I. ZİNANIN İSPATI.....	113
A. İSPAT YÜKÜ.....	113
B. İSPAT DERECESİ VE ŞEKLİ.....	119
C. BAŞLICA İSPAT ARAÇLARI	120

1. Hamile Kalmak.....	121
2. Hamilelik Testi	121
3. Zührevi Hastalığa Yakalanmak.....	122
4. Fotoğraflar	122
5. İletişim Araçları.....	124
6. Tanık Beyanları.....	125
7. Ceza Mahkemesinin Hükümü	127
8. Soruşturma Evrakı.....	131
9. Karı Koca Hayatı Yaşamak.....	131
10. Aynı Evde / Otelde Gecelemek.....	133
11. Eş Yokken Meşru Sebep Olmadan Karşı Cinsten Birinin Eve Alınması	134
12. Müşterek Konuta Alınan Yabancı Kimsenin Çıplak Yakalanması.....	136
D. İSPAT ARAÇLARININ HUKUKA UYGUN BİÇİMDE ELDE EDİLMESİ ZORUNLULUĞU.....	136
1. Yasal Düzenlemeler ve Öğretideki Görüşler.....	136
2. Yargıtay Uygulaması.....	141
3. Değerlendirme ve Kanaatimiz	145
E. İSPAT ARACI SAYILMAYANLAR.....	154
1. İkrar	155
2. Yemin.....	157
II. ZİNA SEBEKİYLE BOŞANMA DAVASINDA USUL.....	158
A. DAVANIN TARAFLARI VE DAVA EHLİYETİ	158
1. Davanın Tarafları.....	158
a. Davacı.....	159
b. Davalı.....	159
2. Dava Ehliyeti	160
B. DAVADA YETKİ VE GÖREV	163
1. Yetkili Mahkeme	163
2. Görevli Mahkeme.....	165

C. DAVADA YARGILAMA USULÜ.....	166
1. Hâkimin Vicdanen Kanaat Getirmesi	167
2. Yemin Teklif Edilememesi	168
3. İkrarın Hâkimi Bağlamaması.....	168
4. Delillerin Serbestçe Takdir Edilmesi.....	169
5. Boşanmanın Fer'i Sonuçlarına İlişkin Anlaşmaların Hâkim Onayına Bağlı Tutulması.....	169
6. Duruşmaların Gizli Yapılması.....	170
7. Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanun İle Düzenlenmiş Usul Kuralları.....	170
D. DAVA SIRASINDA MAHKEMENİN ALABİLECEĞİ GEÇİCİ ÖNLEMLER.....	171

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
ZİNA SEBEBİYLE BOŞANMANIN
SONUÇLARI

I. KENDİLİĞİNDEN MEYDANA GELEN SONUÇLAR.....	175
A. EVLİLİK BİRLİĞİNİN SON BULMASI.....	175
B. MAL REJİMİNİN TASFIYE EDİLMESİ.....	176
C. MİRAS HUKUKUNA İLİŞKİN SONUÇLAR.....	177
D. EŞLERİN KİŞİSEL DURUMLARI.....	180
E. KADIN İÇİN BEKLEME SÜRESİ.....	182
F. ZAMANAŞIMININ İŞLEMEYE BAŞLAMASI	182
II. MAHKEME KARARI İLE RESEN OLUŞAN SONUÇLAR	183
A. ÇOCUKLARIN VELAYETİ	184
1. Velayet Kavramı ve Özellikleri.....	184
2. Zinanın Velayet Kararına Etkisi	185
B. İŞTİRAK NAFAKASI VE KİŞİSEL İLİŞKİ KURMA HAKKI.....	187

C. EDİNİLMİŞ MALLARA KATILMA REJİMİNDE ARTIK DEĞERE KATILMADAKİ ETKİSİ	191
1. Artık Değer ve Katılma Alacağı Kavramları.....	194
2. Artık Değer Pay Oranını Azaltma ya da Tamamen Kaldırmanın Koşulları.....	196
a. Eşler Arasındaki Mal Rejiminin Edinilmiş Mallara Katılma Rejimi Olması	196
b. Evliliğin Zina Nedeniyle Boşanma Kararı Verilerek Sona Ermesi	196
c. Eşin Kusurlu Olması.....	199
d. Hakkaniyete Uygun Olması	199
e. Eşlerin Mal Rejimi Sözleşmesiyle Artık Değerin Paylaşılması İçin Başka Bir Kural Kararlaştırmamış Olması.....	200
3. Azaltma Ya da Tamamen Kaldırma Kararı	201
D. PAYLAŞMALI MAL AYRILIĞINDA PAYA ETKİSİ	201
III. MAHKEME KARARI İLE TALEP ÜZERİNE OLUŞAN SONUÇLAR.....	201
A. MADDİ TAZMİNAT	202
1. Maddi Tazminat Kavramı	202
2. Maddi Tazminat Talep Edilebilmesinin Koşulları.....	204
a. Boşanmaya Karar Verilmiş Olması.....	204
b. Tazminat İsteyen Eşin Menfaatinin İhlal Edilmesi	204
c. Menfaat İhlali İle Boşanma Arasında Uygun İlliyet Bağı Olması.....	205
d. Tazminat Talep Edilen Eşin Kusurlu Olması	206
e. Tazminat İsteyen Eşin Kusursuz ya da Daha Az Kusurlu Olması	206
3. Maddi Tazminat Miktarının Belirlenmesi.....	207
B. MANEVİ TAZMİNAT	208
1. Manevi Tazminat Kavramı	209
2. Manevi Tazminat Talep Edilebilmesinin Koşulları.....	212

a.	Boşanmaya Karar Verilmiş Olması.....	212
b.	Tazminat İsteyen Eşin Kişilik Hakkının Zarar Görmesi.....	212
c.	Tazminat Talep Edilen Eşin Kusurlu Olması	215
d.	Tazminat Talep Eden Eşin Kusursuz Ya Da Daha Az Kusurlu Olması	215
e.	Zarar İle Boşanma Arasında Uygun İlliyet Bağı Olması	219
3.	Manevi Tazminat Miktarının Belirlenmesi	219
C.	YOKSULLUK NAFAKASI	219
1.	Yoksulluk Nafakası Kavramı, Amacı ve Özellikleri	220
2.	Yoksulluk Nafakasının Kabulü İçin Gerekli Koşullar	221
a.	Boşanmaya Karar Verilmiş Olması.....	221
b.	Nafaka Talep Eden Eşin Kusurunun Daha Ağır Olmaması	221
c.	Nafaka Talep Edilen Eşin Kusurunun Aranmaması.....	223
d.	Nafaka Talep Eden Eşin Boşanma Yüzünden Yoksulluğa Düşme Tehlikesiyle Karşılaşmış Olması.....	224
e.	Yoksulluğa Düşme Tehlikesi İle Boşanma Arasında Uygun İlliyet Bağının Varlığı	224
f.	Nafakanın Diğer Eşin Mali Gücüyle Orantılı Olması...	225
3.	Yoksulluk Nafakası Miktarının Belirlenmesi ve Süresi.....	225

BEŞİNCİ BÖLÜM
ZİNANIN BOŞANMAYA BAĞLI OLMAYAN
SONUÇLARI

I.	ALDATILAN EŞİN BOŞANMA DAVASI AÇMAMASINA KARŞIN ZİNA EDEN EŞİNDEN MANEVİ TAZMİNAT TALEP EDEBİLMESİ	229
II.	ALDATILAN EŞİN ÜÇÜNCÜ KİŞİDEN MANEVİ TAZMİNAT TALEP EDEBİLMESİ	231

A. SORUNUN SUNULMASI VE YARGITAY UYGULAMASI	232
B. EVLİ KİŞİ İLE ZİNA EDİLMESİİNİN TMK M. 185/3 HÜKMÜNÜN İHLALİ ANLAMINA GELİP GELMEDİĞİ	236
C. EVLİ KİŞİ İLE ZİNA EDİLMESİİNİN ALDATILAN EŞ YÖNÜNDEN BİR KİŞİLİK HAKKI İHLALİ OLUP OLMADIĞI	241
1. Genel Olarak Kişilik Hakkı Kavramı	242
2. Evlilik İlişkisi – Aile Bütünlüğünün Bir Kişilik Hakkı Olup Olmadığı	244
D. TBK M. 49/2 TEMELİNDE AHLAKA AYKIRI FİİL SEBEBİYLE MANEVİ TAZMİNAT TALEBİ	248
E. DEĞERLENDİRME VE KANAATİMİZ	253
III. ZİNA EDEN EŞİN MİRASÇILIKTAN ÇIKARILMASI	258
IV. ZİNA EDEN EŞE YAPILAN BAĞIŞLAMALARIN GERİ ALINMASI	263
V. ZİNA SONUCUNDА ÇOCUK DOĞMASI	268
SONUÇ	269
KAYNAKÇA	281